

KRAJNSKA

ZHBELIZA.

www

ZHETERTE BURVIZE.

1833.

M. Peternelgia

199/10/17

KRAJNSKA

Z H B E L I Z A.

NA

S V I T L O B O D A L

M. Kasteliz.

ZHETERTE BUKVIZE.

V' LJUBLJANI,

NATISNIL JOSHEF BLASNIK.

1833.

KLASIFIKACIJA

HERBERTINA

1/10

P 1/4a

N 31907/1968

ŠTEBILNA ŠIFRA

V. L. 1968

1968

G L O S A.

Slép je, kdor se s' pétjam vkvarja,
Modri Krajnz mu ofle kashe,
Vezhi del mu frezha lashe,
Pev'z shiví, vmerjè bres duarja.

Sgodbe vezhnih pevezov beri:

Bil berázh je pev'z Pelida, ¹⁾

V' Pontu séblo je Ovída,

Srézhi tvoji ne savida, ²⁾

Kdor posná jo, Allighieri! ³⁾

Lusiade, ⁴⁾ Don Quixota ⁵⁾

Nam sprizhujeta pisarja,

Kákoshne Parnasa póta,

De ostane pev'z sírota,

Slép je, kdor se s' petjam vkvarja!

„Kaj Petrarkov, kaj nam Tassov
Treba, strúnarjov prijétnih?“

1) Homer. 2) savidati, invidere, nevolhly biti. 3) Dante. 4) Camoens. 5) Cervantes.

Bó kdo bôgat, sít od glasov
Pevzov prejšnih, sdajnih zhasov“?
Prasha mnosh'za búzh nevrétnih. —
Komur mar iskati vir je
Pesem, ki pojó Matjashe,
Mar, kar pél je pev'z Ilir'je,
Mar zhebél so rôji shtirje,
Modri Krajnz mu ofle káshe.

Lani je slepár starino
Shè prodajal, nôfil shtkatle,
Méril platno, trak na vatte,
Góljfal ptujze in prijatle;
Létal kupi si grajšhino.
Zhe pev'z moj gre krishem svéta,
Si v' kanzlijah perste mashe,
Zhe ljubesen si obéta
Vneti lépiga dekleta,
Vezhi del mu srezha lashe.

Vunder peti pev'z ne jenja —
Grab'te dnarje vkup gotove!
Kupovajte si gradove!
Sanizhvajte Mus darove! —

Sa bogastvo jih ne menja.
Njega grad nebá planjave,
In slató rumena sarja,
Srebernína rosa trave;
S' tim posestvam bres teshave
Pev'z shivi', vmerje bres dnarja.

S O N E T.

O Verba! frezhna, draga váf domazha,
Kjer hiſha mojiga ſtojí ozhéta!
Deb' uka shéja me is tvoj'ga svéta
Ne bla ſpeljala, ſapeljiva kazha!

Ne vedil bi, kakó ſe v' ſtrup prebrazha
Vſe, kar ſerzé ſi ſladkiga obéta;
Ne bla mi vera v' ſvojo zeno vséta,
Ne bil viharjov notrajnih b'igrzha!

Sveſtó ſerzé in delavno rozhízo
Sa doto, ki je nima mil'jonarka,
Bi bil dobíl s' iſvoljeno devízo;

V' ſavetji bla bi davno moja barka;
Pred ognjam dom, pred tozho mi pſhenízo
Bi varval bliſhni ſoſed moj — ſvet Marka. ¹⁾

¹⁾ Verbenjſki patrón.

S T O N E T

Popótnik pride v' Afrike pufhavo,
Stesè mu smanjka, nózh na semljo pade,
Nobena luzh se fkos oblák ne vkrade,
Po mezju hrepenèzh se vleshe v' travo. —

Nebó odprè se, luna dá svezhavo;
Tam vidi gnjesditi štrupene gade,
In tam berlòg, kjer ima tigra mlade,
Vsdigváti vidi leva jésno glavo.

Takó mladenzha gledati je gnalo
Nakluzhje sdajnih dní, dokler napoti
Je bló, prihodnost! tvoje ságrinjalo;

Svedrila se je nozh, reshí nasproti
Shivlenja gnuf, nadlóg in stísk ne malo,
Globòko bresno s'já bres réflne poti. —

ST O N E T.

Hraft, ki na tla vihár ga simski trefhne,
Ko toplo sonce pomladansko seje,
Spét oselénib femtertje bo veje,
Na énkrať ne sgubí mozhí poprefhne;

Al vunder sa-njga ní pomozhi refhne!
Ko spét snebí se gojsd snegá odeje,
Mladík le malo, al nizh vezh ne fhteje,
Leshí tam rop trohlivosti poshrefhne.

Takó ti v' bran stojí, sovrashna frezha,
Sromák, ki ga is visokosti jasne
Na tla telébi tyoja mozh grómézhha;

Zhe hitre ne, je smerti svest pozhasne,
Bòlj dan na dan berlí shivlenja svezha,
Doklér ji réjel smanjka in ugafne.

S T O N E T.

Komür je srezhe dota blá klofuta, ¹⁾
Kdor je prishel, ko jest pri nji v' saméro,
Zhe bi imél Gigantov rók stotéro,
Ne spravi vkup daróv potrebnih Pluta. ²⁾

Kjer hodi, mu je s' ternjam pot posuta,
Kjer si paishe dom, nadlóg jeséro
Nabêre se okróg, in v' eno méro
S' valmí mu jesnimi na stene buta.

Okróg ga dervitá skerb in potreba,
Mirú ne najde, zhe fromák preishe
Vse kraje, kar jih strop pokriva néba;

She le v' pokoji tihim hládne hishe,
V' katero pélje tamna pot pogreba,
Pozhíje, smert mu zhêla pót obrishe. —

---

1) saushniza. 2) Plut, Bog bogastva.

S O N E T.

Shivlenje jezha, zhaš v' nji rábelj hudi,
Skerb vsak dan mu pomlajena nevesta,
Terplenje in obúp mu hlapza svesta,
In kàš zhuváj, ki se nikdar ne vtrudi.

Prijasna smert, predolgo se ne mudi!
Tí kljuzh, tí vrata, tí si srezhna zesta,
Ki pelje naš is bolezhine mesta
Tje, kjer trohlivošt vse veríge sgrudi,

Tje, kamor mózh pregánjavzov ne seshe,
Tje, kamor njih krivíz ne bo sa nami,
Tje, kjer se snebil dúh bo vsake teshe,

Tje, v' posteljo pošlano v' zherni jami,
V' kateri spí, kdor va-njo spat se vleshe,
De glasni hrup nedlóg ga ne predrami.

S O N E T.

Zhes tebe vezh ne bo, sovrashna frezha!

Is mojih ust prishlà beséda shala,
Navádil sim se, naj Bogú bo hvala,
Terplenja tvojiga, shivlenja jezha!

Navadile so butare se plezha,
In grênkiga so usta se bokala,
Podplát je kosha zhés in zhés postala,
Je vezh ne stráshi ternjovka bodezha.

Oterpnili so udje mi in sklêpi,
In okamnélo je serzé preshivo,
Duhá so vkrótili nadlóg oklêpi;

Strah sheshal je, s' njim upanje goljivo,
Napréj me, frezha! gládi ali têpi,
Me tnalo sved'la bosh neobzhutlivo. —

R O M A N Z A

OD DOHTARJA.

„**D**ohtar, tí jesizhni dohtar!

Kaj postopash tí sa mano?

Ne prepíram se s nobenim,

De bi peljal mojo pravdo;

Ni she vmerla teta moja,

Teta moja, dèkle staro,

De bi, dohtar! mi opravljal

Sa njo dédino ¹⁾ bogato;

Sim premlada, de bi písmo

Shenitvansko se pívalo.

Dohtar, tí jesizhni dohtar!

Kaj postopash tí sa mano?“ —

„Oj devíza, oj devíza!

Mlada rosha, sèrže drago!

Naj zvetó ti mirni dnevi!

Bog ti shiví teto staro!

¹⁾ dedino, erbfhino.

Je v' sheſtnajſtimu reſ létu
Se moshiti ſhe prekmalo —
De te ljubit' ni preſgodaj,
Tvoji mi pogledi prav'jo.
V' pravdah ne ſhelí peró ti,
Al' ſerzé le sa - te vshgano,
Ti ſhelí v' ljubesni flúſhit';
Bres pokoja tó sa tabo
Vódi mi poglede, miſli
In nogé s rnozhjó nesnano,
Koder hodish tí, deviza,
Mlada rosha, ſerze drago!

R O M A N Z A

OD UZHENZA.

Klél uzhénz filosofije
Pušt na pepelnizhno jutro,
Te besede je govoril
V' jesi svoji tišto uro:
„O predpúšt! tí zhaš presneti,
De bi vezh ne prishel v' drugo!
Tí med materne petize
Si posílal poshreshno kugo,
Mi moshnízo si rejeno
Djal popolnama na suho.
Stari ozha se bo praskal,
Gledala bo mati zhudno,
Malo penesov poslala,
Dosti bota mi naúkov;
Vunder to bi she prenesil,
To she ni nar vezhi hudo.“ —
„O, predpušt, tí zhaš presneti!

De bi vezh ne prishel v' drugo!
Sim samudil savolj tebe
Pieríd, Minerve flushbo;
Triba prezhuvari bode
Vezh nozhí s pershgano luzhjo,
Dolgo si glavó belíti,
De poprávím spet samudo;
Vunder to bi she prenesil,
To she ní nar vezhi húdo.“ —
„O, predpušt, ti zhaš presneti!
De bi vezh ne prishel v' drugo!
Si omoshil toľkanj dékliz,
In med njimi moja ljub'zo,
Mojo ljubizo nesvešto,
Lepo Resiko Nemshkuto,
Sa katero rad bi dal bil
Krí, shivlenje, svojo dušho —
De si njo mi tí omoshil,
Oh, tó je nar vezhi húdo!“ —

S T R U N A M.

Strune! milo se glasíte,

Milo, pesem! tí shalúj,

Sèrza bolezhine skrite

Terdoferzhni osnanúj:

Kàk bledí mi moje lize,

Kàk umíra luzh ozhí,

Kàk tekó is njih solsíze,

Ki ljubesen jih rodi;

Od sheljá kakó sdihuje,

Po nji hrepení serzé,

Kàk mu je veselje ptuje,

In od frezhe nizh ne vé;

Kàk me vedno sabo vlezhe,

Koder hódi, nje obras,

Kàk oblizhje njé zvetezhe

V' serzi nosim vsaki zhas,

In de vé, ki bi njé hvalo
Rade pele sa naprej,
Zhe se ne ufmili kmalo,
Mor'te vtihniti' vekomej.

G A S E L E.

1.

Pésem moja je posóda tvojiga iména,
Mojiga serzá gospóda, tvojiga iména;
V' nji bom med Slovénfke brate sladki glas
sanéfil

Od sahoda do is-hoda tvojiga iména,
Na posódi v' slatih zberkah slava se bo brala
Od naroda do naroda tvojiga iména;
'S njé svitlôba bo goréla shè takrát, ko bóva
Unstran Káronov'ga bróda, tvojiga iména.
Bolj ko Delie, Koríne, Zintie al Lavre ¹⁾
Blo bi posabíti shkóda tvojiga iména.

2.

Ozhí sim vèzhkrat práshal, ali smém
Ljubíti te; odgóvora ne svém.

---

¹⁾ Lepôte, ki so jih ljubili in prepevali pevzi: Tibúl,
Ovíd, Properz in Petrarka.

Od dalezh glédash, draga! me prijásno;
Prevsétno vihash nos, ko memo grém.
Zhe v' tebe so obèrnjeni poglédi,
Odtégnesh prèzej svoj obràs ozhém;
Al zhe dekléta druge ogledujem,
Sakríti jése ni ti mozh ljudém.
Takó al ljubish me, al me sovráshish,
Kakó bi vstrégel ti, sromák ne vém.

3.

Shálostna komú nesnána je resníza, de jo lju-
bim,
V' pésmah mojih védna, sama govoríza, de jo
ljubim!
Vé she nózh, ki britko slíshi sdihováti me bres
spanja,
Vé she svitla sarja, dneva porodníza, de jo
ljubim.
Vé she jutro, vé she poldne ino mrazhni hlad
vezhéra
Tiho tóshbo moj'ga bled'ga, vel'ga liza, de jo
ljubim.
Prebivaljshta moj'ga sténam, mirni je samóti
snano,

Tudi nepokoju mésta ni novíza, de jo ljubim.
Vé she rosha, ki per poti, kodar draga hodi,
raše,

Vé she, ki nad pótjo léta, tíza, de jo ljubim.
Vé she mokri prag njé híshe, vsaki kamen
bliso njega,

Ino vé, ki memo vodi me stesíza, de jo lju-
bim.

Vé she vsaka stvar, kar vedit' in kar slíshati
od mene

In verjéti nózhe draga mi devíza, de jo ljubim!

4.

Draga! vém kako per tebi me oprávljajo she-
níze;

Právijo, v' ljubésni moji de níkdár ni blo re-
sníze,

Kàk si brúsijo jesíke, in ti shtéjejo na perste
Per kaféti, kar jih nísim, kar sim ljubil jih,
devíze;

Al poslúshaj mojo spov'd, in rekla bošh, de
sim nedolshen,

De le sama tí si kriva, zhe je v' tému kaj
krivíze:

Dòkler ne zvetè she rósha, so v' zhaftì per
naf vijol'ze,
Svònzhike, marjèt'ze ino druge zhíflamo zvetlíze.
Kdor ni flíshal níkdar péti sladkih pesem Fi-
lomele,
Rad poslúshal bo sternáde, shinkovze in dru-
ge tíze.
Al je mozh na pervi prostor jo v' sbiraljshah
posadíti,
Mozh ji pervo zhaft skasáti, ako v' njih je ni
kraljize?
Préd dekléta so iméle, al kar ti zvetèsh med
njimi,
Vsh lepôt nobèna níma nam dopásti vezh pravíze.
To pomíšli, ne saméri, de kar sonze sim sa-
glédal,
Od ozhí so tudi meni se usdígnile tamníze.

5.

Med otrózi si igrála, draga! lani — zhaft hití!
Létal she unémash fërza po Ljubljáni — zhaft
hití!
Kòdar hodísh, te mladénzhi sprémljajo s ozh-
mí povsod,

Satelítov trop nam svesde kraj osnání — zhať
hití!

Sdaj je Hanibal per Kanah premagávez tvoj
obräs,

Nafhe serza Rim ostrášhen, ne vstrahváni —
zhať hití!

Dékliza prevsétna! smišli kák je kratik vsaki
zvét,

De je prozh pomlad nar daljšhi she v' Serpá-
ni — zhať hití!

Pevza vbósiga uslíšhi, ki ga ranil tvoj pogléd,
Pred ko stárost bo Mahaon ¹⁾ njega rani —
zhať hití!

De Helénina lepôta, tolkanj mósh pred Trojo
smert,

Ni posábljena, le pésem sama brani — zhať
hití!

6.

Al bo kal pognálo séme, kdor ga seje, sam
ne vé;

Kdor sadí drevó, al bode sréd'lo veje, sam
ne vé;

---

¹⁾ Imeniten sdravnik v' Homerovi Iliadi.

Se pod strôpam nebá trudi lét' in dan nomád,
Al pa kônez léta bóde kaj priréje, sam ne vé;
In kupiz po svéti hodi, al pa kaj dobízhka bó,
Sa blagó kadar gotóve dnarje shtéje, sam ne vé;
In vojshák, ki ga trobénta vabi med kanónov
grom,

Kaj plazhílo bo vrozhíne, ran in shéje, sam
ne vé;

Lej takó tvoj pev'z gaséliz, al jih bêresh ti,
al ne,

Al pri njih serzé ti mérslo se ogréje, sam ne
vé,

In al vesh, de tí ga vnémash, ti mu pevski
ogenj dash,

Al se smel bo rasodéti faj posnéje, sam ne vé.

7.

Vém, de vsaki brav'z drugazhi pesmi moje
fódi:

Eden hváli in spét drugi vpíje: fej te bódi!

Ta velí mi: poj sonete; uni: poj baláde;

Tretji bi bil bolj prijátel Pindarovi odi.

Bó prijéten morebíti tému glas gaséliz;

Uni bo pa rékel: kaj sa Vódnikam ne hódi?

Rasujsdánim bódo moje pesmi prenedolshne;
Al terzjálke poréko, de jih je vdíhnil slódi.
Jest pa tebi sami, draga! shêlel sim dopásti,
Drugih nisim prashal, kaj se jim po glavi
blódi.

Dr. Preshérn.

R R É S.

Dolgoft svojo dan stegúje,
Raft prot poldnu obrazhúje,
Semlje ték se vftanoví ;
Trudna tékara pozhiva,
Svoj'ga déla plazho vshíva,
Se bogata veselí.

Sonze gorko srak prishaga,
Zheli fkapne vrózha fraga,
Trudno telo se potí ;
Klaf ruménkast she pribaja,
Kruh vsakdanji nam podaja,
Glad prestráshen pobeshí.

Serpi blifkajo po njivah,
Sdetna je, k' je bila v' rivah,
Pesmi v' shetvi se glasó ;

V' shito serpov shum shenjíze
,Silijo, no prepelíze
V' svojim begu strahijo.

V' senosheti senoféki
Tam per hlad - sumezhi réki
Pévfki brušjo kosé;
V' sezhi trava s' rosho pade,
Fletne deklize pa rade
Njim na flédi jo fushé.

,Sonze goram se priklanja,
Zirkovnik pa svon poganja,
De Marija se zhaští;
Hlad pahlja sahodnik v' lize,
K' spanju vabi gmétne tize,
Luzh nebeska se mrazhi.

Vshé pershgája Nevidezhi
Sgorne luzhi, de letezhi
Sharki semlji svetijo;
Kaj pa tam-le po planinah,
Górah, hribih in dolínah
'S mraka ognji vstájajo?

Slifhim preveselo pětje,
Vrískanje, mladenzhov vrétje,
Streli gojsde preberzhò;
Kolze jemlejo gorézhe
’S ognja, na obilnost srezhe
Ljubiz višh’ jih gonijo.

Sdaj mladenzhi no deklize
Mizhno kakor golobize
V’ krogli rejshi rajajo;
Shopnjaki no shelikshéne
V’ loge letajo selene,
Kresu hvalo spévajo.

Stari kref! nekdej ozhóvam
Nashim svet, al nam sinovam
Skoro is spomina vsét;
Tvoja glava zelo siva
Bode nam vselej zhaftliva,
Kolkorkrat bošh spet sazhét!

Naj se semlja v’ kroge vala,
Slava tvoja bo ostala,
Vsaki rod te bo zhaftil!

Toti svét sedaj preide,
Tí pa bošh, al she otide,
Druge rode veselil!

U. J.

PRILIK A.

Fantizhi so zhmerljam enaki,
Devíza, le vari se jih!
V' spomládнім ti letajo šraki,
Priyatli, lej! roshiz so vsih;
Od zvetke do zvetke brenzhíjo,
Shelé ji poserkati méd,
Ko roshize zvetje sgubíjo,
Prozh zhmerljov nesvestih je fléd!

J. K.

S O L N Z E.

O, pridi, ljubo solnze, spét
Is jutrove deshele!

O, pridi moje serze vnét;
Bres tebe shalosten je svét,
Le v' tebi moje shele.

Jest sim in zhutim, de sim ref,
Hitrej' mi serze bíje,
In blishej mišlim se nebes,
Olepsha zvetje se dreves,
Kadar tvoj shar'k safíje.

Naturo zelo oshivish,
S' preslato luzhjo svojo,
Kar spalo, sopet isbudish,
Veselje novo mi delish,
Osdravljash dusho mojo.

Te zhaka vse, karkol' shiví,
Vse bitje, vse sverine,
Tvoj svit bolnika sveseli,
Bolesen, misli, se vkroti,
Kadar nozh zherna sgine.

Kdor vidi te, zhaští Boga,
S' hvaleshnim férzam hvali
Ufako bitje stvarnika;
Tud jest ga hvalil bom 's férzá,
Prid', pridi solnze kmali!

E. J. K.

H R E P E N E N J E.

(IS SCHILLERJA).

Srezhna bla bi moja dusha,
Ko bi snala 's jezhe pot;
Tü v' dolini sols jo skufha
Le goljfvih truma smot!
Tam deshelo, tam zvetlíze,
Tam vse lepshi vidim svét:
O, de b' ímel perutníze,
Tjekaj hotil bi sletet'!

Strun perjetnih glas brenkljati
Se od tamkje vedno flish',
Sladki zhutim duh pihljati,
Kter'ga poln je paradish;
Slate jablane shibíjo
Se od shlahtniga sadú,
Tamkje roshe ne sgubíjo
Mrasa simskiga zvetú.

Srežno biti je v' lepavah.

K' vezhno v' fonzi se blifhé,
Pazh prijeten v' teh vifhavah
Osdravljuje srak serzé.

To de reka slo fhumézha
Sh'roko stavi nam mejó,
Mozh valov je prederézha,
Serze vpada mi serzhnó.

Zholn se siblje tam in vabi,
Al brodnarja vglodat' ni;
Pa le noter, zhe lih flabi,
Oshivljen' se jadro sdi!

Skusit', upati je treba,
Ker ne mor'mo svesti bit';
Le skos golo miloft neba
Snamo v' to deshelo prit'.

L—k.

S O N E T.

Lepó je viditi, kàk vè selenjadi
Vodíze od podnebja se plavíjo,
Al kàk od solnza luzhi se blifhíjo
Predrasih biferov lepí sakladi;

Lepó je roshe viditi pomladi,
Ki jutra pervi sharki jih slatíjo;
Al svesde, ki ozheta zhaft goríjo,
Na neba potih o polnozahnim hladi.

Pa vse she lepshi vidit' je devizo,
Kateri zvetja ni she odpihala
Strupena mozh posvetniga viharja;

Nedolshnost njena otemni danizo,
Ozhesa nje sta Kerubov serzála,
'S liz njenih sveti se nebeshka sarja.

L — k.

28. JUTRO VELZIGA TRAVNA 1828.

Letu u Gorenskim kraji
Slab moj dub spet oshiví,
Menim, de prebivam v' raji,
Delezh prezh so vse skerbí.

Al pogledash na planjave
Rodovitniga poljá,
Al sneshnikov gole glave,
Sdihash: Kraj je blagi ta!

Pod shotoram zhiš'ga neba
Kashe Grajsko jésero
Prelepó svetlobo Feba,
Bliska se ko sèrzalo.

Glej! na kraji kvishko rase,
Stopa 's skale Bleški var,

Shugal bošh saštonj vse zhaše

Trešhit' v' bresen ga, vihar!

Tam prevsétno usdiguje,

Gór Ilirskih se malík,

Néba skor se dotikuje;

Pléšhasti tréh glav sneshník.

V' ti tesnobi rasvaline

So gradu nekdanj'ga she,

Ko ga našhe domovine

Vítes Lamberg sidal je.

V' sraki veselé se ptize,

Stvarniku pojejo zhašt;

Ljube med seboj seštríze

En'ga molijo ohlašt.

* * *

MLADENEZH PER POTOKI.

(IS SCHILLERJA).

Fant sedel je per potoki,
V' venze si zvetlize vil,
Vidil je, kakó je druge
Val po vòd' naprej podíl.
Kakor potok moji dnevi
V' eno mèr naprej tekó,
In mladost mi obleduje,
Kakor vénzi ozvetó!
Ne prashajte, kaj me shali,
Slate léta mi grení!
Vse se veseli in upa,
Ko se pomlad ponoví;
Al glasovi vsi nature,
Ktera v' zvetje vnovizh gré,
Mi globoko v' mojim serzi
Le teshavno skerb budé.

Kar veselja lepa pomlad

Daja, meni mar né vezh.

Ena le je, ki jo ishem,

Bliso je in dalezh prezh.

Sa podobo prasno — drago —

Stegam hrepenezh roké;

Pa ne morem je dosezhi,

Ne vtolashi se ferzé!

Pridi doli, ljub'za blaga,

In sapust' mogozhni grad!

Snafham ti nar lepshi roshe,

Kar jih kol' rodí spomlad.

Petje v' logi se raslega,

In studen'z ljubó shumlja!

Ljub'mu s' ljubizo prostora

Dost' nar manjshi hifha da.

Dr. T. K.

Z E S A R I N O P A T. ¹⁾

(IS BÜRGERJA).

Pravlizo povedal bom nove postave:
Enkrat je bil zesar prebrifane glave;
Opät je tud' bil, mosh mogozhen takrat,
Al fhkoda, ovzhar je bølj svit bil k' opat.

Dost' zesar prestal je vrozhine in mrasa,
Spal malo, pa bil fkos' vesel'ga obrasa;
Je vodo in zheren kruh komaj imel,
She vezhkrat je shejo in lakot terpel.

Opatu je mogla bit' druga postreğa,
Bogato napitan na mehko se vléga,
Na tolstim obrasi se liza blifhé;
Obsegli trebuha mu néso trijé.

1) To balado, katero je Bürger is stare pripovedi:
„King John and the Abbot of Canterbury“ ysel, je
she tudi V. St**K. preslovenil ino v' léti 1828 v'
Tersti na svitlobo dal.

Opata pa zesar né mogel terpéti;
Perjesdil o vel'ki vrozhini po léti
Je mem' opatíje so svojo vojskó,
Mogozhno sprehaja opat se pred njó.

„Sadèl sim jo,“ zesar si misli in pravi,
Opata vesel sanizhljivo posdravi:
„Vi delavez boshji, no! kakshina je?
Vash post in molitev vam tékne, kaj ne?“

„Pa vé m, de vaf dolgzhaf slo tare, in stavim,
De bote hvaleshni, zhe dela perpravim.
Mosh svit ino moder ste, prav'jo ljudjé,
Vam kos med uzhenim nobeden she né.“

„In slifhim, de terdne sobé tud' imate,
Tri lepe orehe sa kratik zhaf nate;
Tri mesze vam dam, ko pretezhe ta zhaf,
Tàk zhem na to troje odgovor od vaf:“

„Na pervo, ko sedem na sedesh visoki,
Pa krono na glavi in palizo v' roki,
Povedat' mi morate, vedit' shelim,
Vam kol'ko se vreden do venarja sdim.“

„Na drugo na tanko bom rajtengo tirjal,
V' katerim bi zhasi jest semljo predirjal,
Nobene minute premal', ne prevezh;
Nizh drujga ko sinite, vém, pa je prezh.“

„Na tretje mi morate, mosh nar bolj sviti,
Kar ravno bom mislil, na tanko vganiti;
Refnizhno vse potlej vam bom rasodel,
Al ref naj ne bo, kar sim v' mislih imel.“

„Odgovorov le mi ne dajte po volji,
Nekdajn' mu opatu bo bajta nar bolji;
Vas pelat okoli na ofla bom djal,
Pa v' roke vam rep namest' ujsde podal.“

Posmeja se zesar in konja poshene.
Un misli in misli, ne smisli nobene.
Né manjsh' od njegove vbijavza britkost,
Ko zhaka trepezhe na sodbe ojstroft.

Poshiljal okol' na uzhivnize snane,
Je prafhal, kjerkol' je dobil modrijane.
Je pisma plazhval; — vse sahtonj je pozhel;
Po volji odgovorov le né prejel.

Slo bije mu serze, narafha mu reva,
In dan bo is ure, bo teden is dneva,
Bo mesez is tedna; na, tukaj je zhaft,
Ozvetle so liza, je vpadel obras.

Od doma pobegne v samotno germovje,
Saide globoko med sterma pezhovje;
Pazh redko perpelje zbloveka tje pot.
Glej! Anshe pastir tu mu pride na prot,

In pravi: „Kaj, dragi gospod, vas pershené?
Al ste mar safhli? Saj ne ishete mené?
Pa Jesuf Marija! bolni ste, kaj ne?
Kar pravim, bo ref, narejeno vam je.“

„O, ljubi moj Anshe, seji taka sna biti
Nash zesar mi hozhe rokava safhiti,
Sa moje sobé tri orehe je dal,
Katere bi Belzebub komaj rasdjat.“

„Na pervo, ko séde na sedesh visoki,
Pa krono na glavi in palizo v' roki,
Povedat' mu moram, on vedit' sheli,
Men' kol'ko se vreden do venarja sdi.“

„Na drugo na tanko bo rajlengo tirjal,
V' katerimu zhafi bi semljo predirjal,
Nobene minute premal', ne prevezh,
Nizh drujga, ko sinem naj, mén', pa je prezhl.

„Na tretje mu moram, jas mosh nar manj sviti.
Kar ravno bo mislil, na tanko vganiti;
Refnizhno vse potlej mi bo rasodel.
Pa ref naj ne bo, kar je v' mislih imel.“

„Odgovorov le naj ne dam mu po volji,
Nekdajn'mu opatu bo bajta nar bolji;
Me pelat okoli na ofla bo djal,
Pa v' roke mi rep namest' ujsde podal.“

„Nizh drujga,“ se Anshe nasmeja in rezhe:
„Veseli bodite, to dobro potezhe;
Pa moram djat' krish ino kap'zo na sě,
Odgovor zesarju bom dal, ki mu gré.

„Ne vem je latinške besede,“ perstavi,
„Pa vunder jas flame tud' némam u glavi;
In to, kar sa dnarje na prodaj né vam,
Jas davno od matere svoje imam.“

To slisnat' opat od veselja poskozhi,
In Anshe opashko oblezhen se lozhi,
Na sebi plajsh, kapizo, krogliz in krish,
In tezhe na dvor do zesarja ko pish.

In zesar se vsede na sedesh visoki,
Pa krono na glavi in palizo v' roki:
„Povejte, opat, od vas vedit' shelim,
Vam kol'ko se vreden do venarja sdim?“

„Kaj? trideset rajnsh so sa Krist'sha plazhali,
Sa to, de bi se she takó napihvali,
Bi nizh zhes devet ino dvajset ne dal;
Sa eniga bote saj bolj kup, bi djal.“

„Pazh, to je she nekaj,“ koj zesar mu rezhe,
„Zesarfke mogozhnosti malo ne spezhe,
Ne bil bi verjel, kakor ref she shivim,
De jas se komu tako dober kup sdim.“

„Na drugo na tanko pa rajtengo tirjam,
V' katerimu zhafi jas semljo predirjam,
Nobene minute premal', ne prevezh,
Nizh drujga ko sinite, vém, pa je prezh.“

„Presvetli moj zesar, zhe s' solnzam ustali,
In v' eno mer bote zel dan ga spremljali,
Postavim plajsh, kapizo, krish in brevír,
Vezh ur vam né treba, ko dvajset in shtir'.“

„Ha! to je prav,“ zesar vesel ga pogleda,
Pa „zhe“ vam je vunder potrebna beseda,
In kdor je naj pervi to „zhe“ imen'val,
Is plev je prezhisto slató she ravnal.“

„Pa skusite tretje she tudi sadeti,
Zhe ne, bote mógli na osli sedeti.
Povejte, kaj mislim jas sdaj, kar né ref,
Pa veste, de „zhe“ naj ne snajde se vmes.“

„Shent Gola opat de sim, misel je vasha;“
„Je prav, al refniza pa tá bart je nasha.“
„Presvetli moj zesar, ozhí val' slepé:
Opatov ovzhar sim, m' je Anshe imé.“

„Kaj slodja, tí némas'h v' Shent-Gol' opatíje?..
Savsame se zesar, veselo savpije:
„Preljubi moj Anshe, ker nés' bil dosdej
'Shent-Gol'ski opat, takó bod' sanaprej.“

„Le pojdi v' Shent-Gol, opatija je tvoja,
Al sprednika tvojiga zhaka serd moja,
Uzhil naj na ofli pravize se bo;
Tam sheti nizh né, kjer nizh f'jan'ga né blo.“

„Predobri gospód, naj per starim ošlane,
Sej zherke latinške she néso mi snane,
Nikoli se nésim u sholi potil,
In starzhik ne vé, kar se mlad né uzhil.“

„To, dobri moj Anshe, je shkoda velika,
Pa profi kaj drujga, karkoli te mika; —
Tvoj smeshen odgovor me slo veseli;
Pa prejmi vesel tud' tí moje darí.“

„Bogastva né treba per pal'zi ovzharški,
Pa ker se ponud'jo darovi zesarški,
Val profim, presvetli moj zesar, en dar:
Ne shkodvajte moj'mu gospodu nikdar.“

„No, dobro sadél si prashanja tí moje,
„She lepsi pokashe serzé se mi tvoje;
Jas tvoj'mu gospodu odpustil she bom;
Pa nesil mu bodesh to pismo na dom.“

U pismi zesarfkim floje te besede:
Anshè sanaprej ne bo pafel vezh zhede;
Opat naj mu shreshe, on sanj naj shkerbí
Do ure, ko frezhen u Bogi saspi.

Dr. T — k.

MEDVED PER ZHEBELAH.

Duh perjetni stèrdi vashe
„Se islil je v' gojsde nashe;“
Je zhebelam medved djal,
„Ker timú jest soperstati
Mogel nisim, perhlazhati
K' vam na pot sim se podal.
Profim torej pervoshíte
Meni to, in bit' pustíte
Tukaj mi per vaf
Le en majhen zhasf.“

Na to shalosten pozhéne,
In na spredne taze déne
Od sheljá teshkó glavó;
Voha sterd in ogleduje
Njih panjove ter sdihuje,
En zhasf milo sam s' sebo:

„Oh de b' mogel jest k' njim priti,
Mogel ogenj si vgasiti,
Ki, de sterd bi pil,
Vnel je mene bil.“

Na to se perpogne nische,
Po vsih shtirih plasit' blishe
Ko panjovam se sazhne.
Pride, lishe krog sherela;
Al ko vidi to zhebela,
V' jesik pizhila ga je.
Sdaj, ko jesik mu oteka,
On rijove ino veka:
„Oh, kāk britka smert
Mi je sladka sterd!“

Ali komej se osdravi,
Spet sterd lisat se napravi,
Spet is gojsda perrenzhí,
Spet k' panjovam grede blishe,
Spet on voha, spet on lishe
In se mamit' ne pusti.
To prevsetniku zhebele
Varne sa hudó so vsele,

Vse vkup vanj sleté,
In ga oflepé.

Medved! pôvej, kaj je bilo,
Kar ti je ozhí steknilo?

„Sladnost! sladnost! sarenzhi.“

Vbogi revesh, ti se meni
Smilish! Al, oh! niso eni

Ti enaki smed ljudi?

Tim, tim, medved! tí renzhati
Nikdar nimash prenehati:

Sladnost oflepí

Umne tud' stvarí!

Ta péfem je is stariga rokopisa vséta.

N A T U R A.

Kamor se koli osrèm, je polna natura ve-
félja,

Vse poskakuje okróg, pléshe, prepéva sladkó.
Roshe zvetó ljubesnivo lepé, po dolinah, po
grizhjih

Lépi rascháira se duh, rosa ko demant svitlí.
Pisan'ga zvetja gosté se vdajajo vej'ze selene,
Zhbelize pridne buzhé, v satje nalivajo méd.
Loge osh'ví sverína, is germikov pisanih ti-
zhov

Mili raslega se glas, v travi kobil'za zver-
zhí.

Bister tam potok shumljá, rosh, travnika she-
je gasílo;

Vetra tù v senzo ljubó pihleji vabíjo naf.
Kofez glasán jo per-uka, shvenzhé po vási kofize,

Mlade shenjize pojó, brufijo serpe hitré.
Pika pok fkedni doníjo, verfhé se kopíze pro-
féne;

Vert in vinograd imá toliko lepih darov.
Kamer se ganem, osrém, se odpirajo viri ve-
felja;

Vezhno prepevaj, moj duh, stvarniku hvalo
svetá!

M. K.

G R O B.

(IS LUDVIKA H. K. HOELTY.)

Tih si, grob, globoki,
V té pogled strašhan!
Zheren pert šhiroki
Skriva svét nesnan.
Slavez ne prepeva,
Kjer pozhíva prah,
Roshá obledeva,
Groba zvéť je mah!
Tù saštonj sdihuje
Ljuba, tozh' solsé;
S'rota omedluje,
Poka ji serzé.

Szer nobena trata
Ne rodí mirú,
Le fkos temne vrata
Pride se domú.

Tù serzé salíva
Ranjeno grenkost;
Tamkej vezhno vshiva
Raja mir, sladkost.

M. K.

S O N Z E.

Ti morjé svitlobe!
Vajvoda semljé!
Náš moré tefnobe,
Te meglè tamné.

Komej sarja slata
Jutro prebudí,
Skos nebeskhe vrata
Gór verhé slatí;

Serza vse odpíra
Plamenezh' oltar;
Kjer tvoj shar'k umíra,
Vfahne semlje dar.

Tí nam vinske terté
Sórisih ljubo slast,

S sadjem polnish verte,
Rosham dajesh rast:

Tí nebeshke luzhi,
Luno rasfvitlilh;
Vedno, vedno uzhi
Zh'gavo zhaft gorish!

M. K.

O D L A S H A V E Z.

Spómladi mēni mat'
Bran'jo sbenitvat';
Zhakaj, profim te,
Do polétja me.“
Ljuba privolila,
Ni se omoshila.

Bilo je polét',
Sad preganja zvét,
Tizhik govori:
„Kaj se tebi sdí,
Ko bi bla poroka
V prasník svet'ga Roka?“

Blisha se jesén,
Pèzhe kruh profén,

Tizhik sdiha sdej:
„Oh, bolan sim lej!
K' sufhez jajze sleshe,
Sakon naji sveshe.“

Ljuba je folsnà
Pušta zhakala:
Pušt se je sazhel;
Tizhik drugo vsel!
Na tegà, k' odlafha,
Slepa se sanafha.

M. K.

S O N E T.

Gromelo v paradishi je od néba: —
Ker perve staršhe kazha premotíla,
Sad prepovedan jesti nauzhíla —
„Bres pota jedla vezh ne bota hleba!“

Sató na semlji naf pestí potreba!
Kdo pita trebuh bres potú mozhíla,
Naj bode 's slate sklede, naj 's toríla?
Od perve ure rojstva do pogreba

Ne sgine pot is nashiga obrasa,
Naj bo vrozhine, smertniga naj mrasa;
Nastopek to pregreshe je sladkosti.

Kaj pozhakujete tedej, preprosti!
De pisheta bi v gerlo perle!ele
Pezhene pitati — lenuhe srele!

M. K.

PREMIŠLJEVAVEZ. 2.

Bla bi po volji
Moji nar bolji
Mina sa mé;
Um se pa v glavi
Soper mi flavi:
Bogam serzé,
Bogam al glavo?
St'riti to pravo
Kdo mi pové!

M. K.

PUŠTNO SDIHOVANJE.

Dolgo she zhakam,
Sólse pretakam,
Pa ga le ni!
Lize zvellezhe,
Kroglo, rudezhe
Se she bledí!

Kaj bo! samíza,
Kmali frotíza
Vfahvat' sazhnem;
Zhe se ne vsmili
Létaf pušt mili,
D'viza vmerjem!

M. K.

EPIGRAMMI.

1.

STARI UK.

De premén oveselí,
De ljubesni plamen vgasne,
So ozhí goljsive jasne,
Svitlo sonze grom rodi:
Stare te resníze
Deklizé, sheníze
Trobijo takó glasné,
De ushesa naš bolé!

2.

PRAVI UZHENIK.

Našh uzhenik je pravi;
Po sveti nam pošlavi,

Kaj st'riti treba je, kaj opustiti,
S besédo, s djanjem trudi se uzhiti:
S besedo v prasník ukasuje,
Zel teden s djanjem prepov'duje!

3.

Krone svitle kuje ref slatár;
Glave vredne njih so neba dar.

4.

Pustíh lih tesle she takó per miri,
Odsheh vender ne bodesh njih prepíri.

5.

Kdor jesik sna nad vs'mi ljudmi brusiti,
U pasjem hlevi snal bi dober biti.

6.

Kakor stari tizhi,
Sapojó mladízhi.

7.

Veselje moje vsela flana,
Po vodi splaval slati mir!

Me bodesh pëkla, serzhna rana!

De, Lete, tvoj okusim, vir!

8.

Kakó po redkim se sgodí,

Po komur serze hrepení!

9.

Ne brodi drugim po sobéh,

Moshé ne meri po bradéh.

10.

Po moji volji, prav', godí se to! —

Solsé ji pa salivajo — okó.

11.

Zhàf ref ternje in zvetlíze

Pokofí;

Al oboje koj mladíze

Ponoví!

12.

Vfaktorimu, naj bo kdorkoli hozhe,

Dan sadni, frezha sadna perropozhe.

13.

Kdor saflushi s potam kofez kruha,
Marzipan ne pita mu trebuha.

14.

Ktera sbira, s nosam viha,
Sbirek rad ji kasho vpiha.

15.

Kjer bogastvo se rashíra,
Blishniga ljubesen vmíra.

16.

Kdo na slatih kupih davno she sedí,
Bratí snash na lizah vpadenih fkerbí.

17.

Bres ljubesni je shivljenje
Velo roshize zvetenje.

M. K.

STAROZHESKE NARODNE PESMI

iz rokopisa Kraljodvorskiga od V. Hanka (v Pragi 1819)

na svitlobo daniga.

VENEZ.

Vetrizhik piha
'S knesovih logov,
Dekliza tezhe
Doli k potoku,
Vodo sajema
V vedre kovane.
Venez po vodi
K deklizi plava,
Venez dufhezhi
'S rosh in vijoliz.
Dekliza jela
Venez loviti,
Padla, oh, padla
V hladno vodizo!

Ako bi ved'la,

Venez prelepi,

Kdo te je v rahlo

Semljo safadil,

Temu bi dala

Perstan is slata.

Ako bi ved'la,

Venez prelepi!

Tebe kdo s lizhjem

Volnim je svesal,

Temu jest dala

'S laf bi jeglizo.

Ako bi ved'la,

Venez prelepi!

Kdo te po hladni

Vodi je spustil,

Temu bi dala

Venez is glave.

SAPU,SHENA.

Oh, vi logi, temni logi,

Logi Miletinski!

Zhemu vi se seleníte

V simi ko po léti?

Rada bi se ne plakala,
Ne morila serza;
Al povejte dobri ljudje,
Kdo bi se ne plakal?

Kje je moj preljubi ozhe?
Sakopán je v grobi!
Kje je mati, dobra mati?
Trava po nji raste!
Nimam brata, nimam sestre,
Ljubiga mi vseli!

IS OGLAŠA RUŠKIH PEŠEM

od Fr. Lad. Čelakowskiga. (V Pragi 1829).

SAPUŠHENA.

Zhes pušhave létajo oblaki,
Sladke sanje zhes glavé zhloveshke,
Oh, sledú nesapušté sa sabo!
Spod rumen'ga javorjov'ga debla
Po dolini zhišt studenez tezhe;
Pride mlada dekliza k studenzi
S okovanim vedram sem po vodo,
Sajme vode, se pod javor vsede,
Nafloní na bele roke glavo,
Sama svoj'mu serzu takó toshi:
„Ni samôtne roshize na polji;
Ješt nikogar nimam, med ljudmi sim
Sama, nimam brata, nimam sestre,
Mi ozheta, mater peršt sašula,
Vojška moj'ga ljubiga mi vsela,
Vojška mi ga vsela, daljni kraji!“

Dekliza ne sîda si v dolini.

Knešnih gradov's kamenzov predragih;

Ampak ona sîda si v dolini

'S dobrih misel dve samotne hiš'ze:

V eni ozhe s materjo prebiva,

Ona v drugi pa prebiva s ljubim.

Sraven hišiz lep, ograjen vertiz,

Dosti v njemu rošiz mnoge barve,

Radoſti pa mnogotere v hiš'zah.

Mersel veter po dolini dabne,

Ljube hišize in vert raspifhe,

Deklizi pa v ferzi shaloſt vpifhe.

SERBSKE PREŠLOVENJENE.

PO SERZI SIMA.

(Sarajevka).

Na Shentjurja dan sneg svezher pade;
Tiza ga ne more preletéli,
Dekliza ga bosa pregasíla,
Sa njo bratez zhevlje nosi;

„Ali ti je v noge mras, sestriža?“

„Ni ne meni v noge mras, o bratez!“

Ampak sebe mene v moje serze;

Ali sneg ni meni serza smrasil,

Mati moja mi ga je smrasila,

K' tému dala me, ki ga ne ljubim.“

2.

SKERB.

O, ti moj Bog blagi!

Kje je sdej moj dragi?

Ali je na poti?

Ali vinze pije?

Ako je na poti,

Srežno naj popôt'je;

Zhe pa vinze pije,

K sdravju naj mu bode!

Drago zhe kushuje; —

Prosto mu od mene,

Prosto mu od mene,

Od Bogá prekléto!

5.

DEKLI,SHKA KLETEV.

Vmerje mam'zí sin edini Konda,

Mamizi shal Konda pokopati,

Pokopati dalezh prozh od dvora;

V vert seleni nese in pokoplje

Pod rumeno njega pomoranzho.

Vfako jutro ga je obiskala:

„Sin moj, Konda, ti je semlja teshka?

Al so teshke javorjove deske?“

Pregovarja Konda is semljize:

„Ni ne meni, mati! semlja teshka,

Niso teshke javorjove deske;
Ampak kletve deklize so teshke:
Kadar sdihne, do Boga se flisli;
Ko sakolne, vsa se semlja trefe;
Ko sajoka, se Bogú usmili.“

4.

DEKLIZA ROSHIZI.

Oh, moja voda stúdena!
In moja rosha rúmena!
Kaj si tak sгодaj rászvela?
Te nimam komu vtergati!
Bi materi te vtergala,
Al, oh, jest nimam matere!
Ak bi te sestri vtergala,
Se sestra omoshila je;
Ak bi te bratu vtergala,
Brat mi je ôdsšel na vojskó;
Ak bi te ljub'mu vtergala,
Od mene ljubi dalezh je:
Je zhes tri gore sêlene,
Je zhes tri vode studene.

5.
ROSHA SIM DOKLER NIMAM MOSHA.

Rosha sim rosha,
Dokler nimam mósha;
Kadar vsamem mósha,
Se m' ofuje rosha.
Zvetje sim zvetje,
Dokler nimam finka;
Kadar dôbim finka,
Vene meni zvetje.

ISKRIZE

preslovenjene is Lafhkiga.

Iskrize, vsih zvetov hvala,
Vidim, de ste koshatljate,
Ste vesele, se bahate,
Le sató, ker vas je sbrala,
Ker se s vami lepotizhi
Sladka hvala mej deklizhi.

Iskrize! prevsetke male,
Rêzhi moram, ne smem kriti,
Bólj' vam je mej travo biti,
Bi na polji raj' ostale;
Sredi druj'ga zvetja ref de
Ste presvitle, bele svesde.

Al pod unim lizam stati,
Na tim nédriju pozhivat',

Kjer f' ljubesen svol' prebivat',
Vse lepote vkupej sbrati,
Vasha hvala je sgubljena,
Vasha b'ljava satopljena.

Bólj' je biti v zerkvi hladni;
Pred svetniki bi zvetéle,
Tam bi varno preshivéle
Lepih sarij sheft in dva dni:
Sdaj narozhaju nabrane
Bote v mogleju konzhané.

She sagledam, mal' po malo
Kako vénejo lepote,
Ve nesrezhne, ve firote!
Prevezh ognja da serkalo,
Sharje prevezh na vas mézhe
Oko sladke vse gorézhe.

Ble s menoj préd govorile,
„Ne hodíte,“ bi bil rékel,
„Na ta modriz, vas bo spékel,
Vas obervi posmodíle:
Sa svét nedrija ne prafhat',
Na ozhí se ne sanafhat'!“

„Sa svèt nedrija ne prafhat!“

Bi bil rekel, „je nevarno,“

Bi bil rekel, „je soparno,

Na ozhí se ne sanafhat“!

Vse prehitro ve preproste

„Se opadle na tla bošte.“

Vidim she, vas vidi vsaki,

De lepota vam dozvéta,

Se na krila rob obléta,

Dol' na snoshje pada snaki,

De b' stopali osdravljale,

Kar ozhi lepé so shgale.

Iskrize, ve koshatize,

Kar sim pel od vashe sgube,

To sadeva serza ljube.

Serza ljube, preprostize,

Sa svèt nedrija ne prafhat'!

Na ozhí se ne sanafhat'!

V. Vodnik.

ANAKREONTA,

grefhkiga pevza, nektere pesni po flovenfko.

1.

GOŠLI.

Sapojem od Atrejzov,
Sapojem kralja Kadma;
Pa gosli mi po strunah
Pojó samo ljubesen.
Premenjam undan strune,
Popravim zele gosli,
Sapojem korenjashtva
Heraklove. — Pa gosli
Odpevajo ljubesen!
Tedaj hodíte s Bogam,
Vojshaki! Sej mi gosli
Pojó samó ljubesen.

SHENSKA MOZH.

Rogé natora volu,
Kopita dala konju,
In berse fkoke sajzu,
Sobät pa gobez levu,
Plavute dala ribi,
Perute dala ptizi;
Pa móshu modro glavo.
Kaj nék bi dala shenski?
Kaj nék? — Lepoto da ji.
Lej! ta je vsa nje bramba,
Nje fhkit je ta, nje sul'za:
Sheleso, jeklo, ogenj
Premaga shenska lépa.

5.

SREBERNI KOSAREZ.

Hromak, kovazh, is frebra
Umetno mi naredi,

Ne vojskniga oroshja;
Kaj vojska mar je meni?
Kosar'z mi kovaj volel,
Globòk, kar je mogozhe,
Okol' mu pa vpodobi,
Ne svesd, ne kól, ne vosa,
Ne kislih svesd deshelnih;
Zh'mu nek so gostoshevzi?
Zh'mu meni velki burovsh?
Nadolbi vinfke terte,
Po njih sreberno grosdje,
Menade pa tergavke,
In Amorja s Batilam —
Pa slata — de ga bota
Mastila s Vinodajam.

4.

VSI PIJEJO RADL.

Pijè mat' zherna semlja,
Njo pa pijó drevesa,
Studenze pije morje,
Pa morfko vodo sonze,

Svitlobo sonzhno luna.
Kaj bran'te ni, priatli!
Ak piti me je volja?

5.

LASTOVKA.

Tí, lastovka preljuba!
S odjugo v fleme pridešh,
O toplim létu gnjesdišh,
Snad glave grešh mi v simo
Prot Memfu na Ponil'je.
Ljubesen pa mi v serzi
Neodlegaje gnjesdi.
Mladizhik ta spelján je,
Pa uni je she v jajzi,
Na pol se ta prekljuval.
Prezhivkajo mi zel' dan
Negodniki in s'jajo.
Svalénze neletezhe
Mi starzi pitat hod'jo;
Odpitani pa prezej
Sazhnéjo lezhi mlade.

Kaj nek' tedaj bo s mano?
Mogozhe ni mi tol'ko
Odpláshiti gnjesdazhov!

V. Vodnik.

BALADE INO PEŠMI

med krajnfkim ljudftvam péte, od r. V. Vodnika sapifane.

I.

VOSNIK.

Zhes goro ne magam,
Po ravnim ne vém,
Mudí se mi s blagam,
Nozhiti ne smém.

Konjízhi so flabi,
Vos jéma mi stat';
Le urno, Podgorka!
Priprege mi dat'.

Priprege mar hozhefh,
Ti fama je dam;
Konjízhe, volízhe
Napafene jmam.

Vosník moj bit' hozhefh,
Vezherje ti dam;
Gof, razo pezheno,
Perpravljene jmam.

Vosník moj bit' hozhefh,
Pit' rada ti dam;
U hramu sa sglavjam,
Glej! zhutaro jmam.

Gof, razo pojedel,
Pa zhutaro spil,
Konjízha sasedel,
Ji ofle molil.

II.

SAMZHE.

Sim pobizh mlad u samskim stan',
Po gojsdi hodim sêlenim,
Po nebi ptize letajo,
Preljubo gostolevajo.

Oj, samfki stan

Veséli dan!

Sim pobizh mlad, nesavoslan,

Sa vodo hodim glôboko,

Pod verham rib'ze plavajo,

Vse shive mi sjigravajo.

Nesvésan stan

Veséli dan!

Sim pobizh mlad in she nevdan,

Po travnik' hodim pisanim,

Golzhíze mi prezvetajo,

Se sladko nasmehljavajo.

Nevdani stan

Veséli dan!

Sim pobizh mlad neoshenvan

Po svéti hodim jasnimu,

Me radi povsod imajo,

Me ozha, mat' sprejemajo.

Neshenjen stan

Veséli dan!

Sim pobizh mlad neporozhen,
Po zesti hodim shiroki,
Mladenke me srezhavajo,
Prijasno me posdravljajo.
Nesrozhen stan
Veseli dan!

Sim pobizh mlad, she samzhe svoj,
Zhe grem po nozh' omrazheni,
Mi svesde bliske migljajo,
Nebo vesel' osnanvajo.
Samsojni stan
Veseli dan!

III.

Se kralj Matjash oshenil je,
S' Alenzhizo sarozhil se,
Prelépo mlado deklizo,
Kraljizo ljubo vogerfko.

Sadoſti malo per nji ſpí,
Sadoſti malo — tri nozhí;
Mu poſhlejo zheterti dan:
„Na vojsko berſh, na mejo vſtan’“

„Na kraj oblaſti dunajſke,
Dol’ na pokrajne vogerſke.“
Poklizhe berſh Alenzhizo
Preljubo k ſeb’ kraljizhizo.

Ji tako pravi, govori:
„It’ moram berſh, ſe mi mudí,
Na kràj oblaſti dunajſke,
Dol’ na pokrajne vogerſke.“

„Bi nozh ti dolgo - zhaſvala,
Otoshnoſt te napadala,
Preſhtevaj ſlate rúmene,
Gradove var’vaj ſidane.“

„Na vert naj te ne vodijo,
De Turki te ne vhitajo.“ —
Sajaſhi konjzha berſiga,
Sadirja ’s grada beliga

Na kraj oblasti dunajske,
Dol' na pokrajne vogerske.
Vojáki shtor stavijo,
Matjashu ga napravijo.

Ko pride, mu saukajo,
De Turki unkraj slishijo.
Po neb' priplava tizhiza
Nesnana drobna pevzhiza.

Matjash jo vgléda, ostermí —
Mu trikrat shtor obletí,
Na slat'mu jab'ku obsedí,
Sashvergolí, sagoftolí:

„Na konjzha, konjzha, kralj Matjash!
Kaj ptuj' opravke v' zhisli jmasht?
Deshele merish druge vse,
Ne v skerb' deshele sam svoje.“

„Lej, tvoja ni shter merjena,
Kraljiza ti je vplénjena,
Turzhini ljut' prijahali,
Alenzhizo ti vhitali.“

Ji tako rezhe kralj Matjash:

„Savérat' meni kaj imafh?

Ne fkuſhaj ptiza ſe s menó,

Jas imam puſhko riſanzo.“

„Zhe fkuſham ptiza ſe s tebó,

Shivot mi vsami in glavó.“

Kralj plane na konjizhika,

Na vejizo ko ptizhiza,

Predrobno domu sadrizhí,

Oblak po neb' tàk ne bersí,

Do ſvoj'ga grada ſidan'ga,

Do ſvoj'ga doma beliga.

Hití naprot mu drúshina,

Najpredaj grede mojſhkriza;

Vſi tárnajo, sdihavajo,

„Solsíze tozh'jo, vekajo,

Kraljizh pa pravi, govori:

„Ne bojte ſe, drushina, ví,

Danf tretji dan gotovo bom

Kraljizo dal vam ſpet na dom.“

Po turšk' oblezhe se vsigá,
Ogerne halo do petá,
Pripashe svetlo sablizo,
Na sabli voso rúdezhó.

Pod halo skrije shmarni krish,
Se nos' ko grom in blisk in pish,
Si sbere konjzha iskriga,
Safede Bélzha bersiga.

Sabhkertne podkva, sapraahí,
De pes'k in ogenj se kadí,
Skos mejo doli vogerfko
V Turzhíjo doli glôboko.

Turzhíje v sredi glôboke
Stoje tri lipe sêlene.
Pod prvo konjzhe stavijo,
Na raj se berhk' oblazhijo;

Pod drugo raj prodavajo,
Pod tretjo kroglo rajajo.
Kraljizh pri misi rumeni
Takó jim pravi, govori:

„Gospódje ne samerite,
Po zhim vi raje prodate?“
„Se turfhki basha sveselí,
Prijasno pravi, govori:

„Jih je po slatu rúmen'mu,
Jih tud' po slatu belimu;
Kater' junak pa nam je kóf,
„Se tud' bres plazhe naj obnof.“

Kralj feshe v arshet svíleni
Po slat ruzdezhó - rúmeni,
Po misi mu ga satozhí,
De po nji trikrat obleti.

Pred basham turfhkim obleshí,
Mu basha rezhe, govori:
„Ta slat je kova snaniga,
Matjasha kralja samiga.“

Pa rezhe, pravi kralj Matjash:
„Povém ti jo, ne bodi lash,
„Sim ob shivot Matjasha djál,
Mu slate zbisho vse pobral.“

Pa grede si devojko sbrat,
In rezhe goszam sajigrat',
'Si mlado svol' Alenzhizo,
Alenzhizo kraljizhizo.

Rozhíze si podajata,
Jo pervizh krog sarajata,
Pokashe perstan slat ji svoj,
Pak ona: „Drushe dizhni moj!“

„Sim nadjala se nushno te, —
Lej! trape sitne me pesté,
Sa mano vfi se flinijo,
Sdaj brade naj f' obrishejo!“

Kraljizh pa jame govorezh:
„Nizh teshe v ferzi mi ni vèzh!
'She v drugo jo prerajava,
Prot konjzhu se safuzheva,

„Pa urno bodem te pobral,
Odsad na Belzha bers'ga djal.
Kdar sekal bom na desno stran,
'Se dèrshi ti na levo stran.“

Jo vdrugo krog odpléfheta,
Prot konjzhu se safuzheta,
Na bers'ga Belzha puhmeta,
Prot Savi jo saprafhita.

Sdaj Turki se spogledajo,
Sa njima v zurki vderejo;
She basha brado mashe fi,
Safmeja se, sagovori:

„Sim bil nekday per njemu vjet,
Sdaj mojzi h'te mu glavo snet',
Alenzhizo pa meni dat',
K' jo jmam takó priferzhno rad.“

V obojo kralj pa seka stran,
V obojo drusha mika stran,
Po bliskovo mu sabla gre,
Sa sh'njizo snopje stavka se,

Sa kofzam trava v réd letí,
Sa njim po verst' pa Turk leshí;
Pa Belzhe v dir, de prideta
Gor do kovazha, vmasanza.

Matjash mu rezhe: „kaj ti dam? —
De turfhki kujesh fi, posnam —
Bersh konjzha sbôsi, preobuj,
Naróbe potkve mu prekuj.“

Turzhín narobe prekoval;
Pa kralj s levizo slat dajal,
S defnízo glavo prozh mu djal,
Do ‚Save konjzha sapektal.

„Se vdere vanjo, rasgeta,
Vé dobro, kaj na herbti jma,
De nosi draga sebi dva:
Matjasha kralja slavniga,

In résheno nevestizo,
Alenzhizo kraljízihizo,
Zhes reko splava shíroko
Na blashno semljo vogerfko.

K A S A L O.

	Stran
G lofa	3
Soneti	6 - 11
Romanza od dohtarja	12
Romanza od uzhenza	14
Strunam	16
Gasele	18 - 24
Krés	25
Prilika	29
Sonze	30
Hrepenenje	32
Sonet	34
28. jutro velziga travna 1828	35
Mladenezh per potoki	37
Zefar in opát	39
Medved per zhebelah	48
Natura	51
Grob	53
Sonze	55
Odlafhavez	57
Sonet	59
Premifhljevavez	60
Pustno sdiho vanje	61
Epigrami	62 - 65

O J A S A H

Stran

Venez	66
Sapufhena	67
Sapufhena	69
Po ferzi sima	71
Škerb	—
Deklifhka kletev	72
Dekliza roshizi	73
Rosha sim dokler nimam mosha	74
Ifkrize	75
Gofli	78
Shenfka mozh	79
Šreberni kosarez	—
Vfi pijejo radi	80
Lašovka	81
Vosnik	83
Samzhe	84
Kralj Matjash	86

72 . . . . .

73 . . . . .

74 . . . . .

75 . . . . .

76 . . . . .

77 . . . . .

78 . . . . .

79 . . . . .

80 . . . . .

81 . . . . .

82 . . . . .

83 . . . . .

84 . . . . .

85 . . . . .

86 . . . . .

OSREDNJA KNJIZNICA V KRANJU

P

1/4a

OSREDNJA KNJIZNICA KRANJ

COBISS

00178260

Zena 20 kr.